

zich in een op 12 april gehouden bespreking met Schermerhorn, Logemann, van Kleffens, ambassadeur Michiels en van Mook¹ ingenomen over het feit dat de Nederlandse regering het woord 'republiek' had aanvaard. Bevin voegde daaraan toe dat Groot-Brittannië de Nederlandse strijdkrachten zou blijven uitrusten en dat de Britse strijdkrachten tot het einde van het jaar in Indië zouden blijven, zij het dat zij niet tegen de Republiek zouden optreden – dat was '*not part of our war commitment and Parliament would not tolerate such action.*'

Twee dagen later, 14 april '46, begonnen op het, op het landgoed de Hoge Veluwe gelegen, zwaarbewaakte jachtslot Sint Hubertus de Nederlands-Indonesische besprekingen – besprekingen met een delegatie van de door het kabinet zo uitdrukkelijk afgewezen Republiek Indonesië! Romme die voor het koninkrijk, juist omdat, zo vertrouwde hij, Indië er deel van zou blijven uitmaken, een belangrijke plaats in de wereld weggelegd zag (hij had in '45 enkele malen over 'het Nederlands imperium' geschreven), wijdde er in *De Volkskrant* een hoofdartikel aan, waar 'De week der schande' als kop boven stond: voor Drees maar ook voor anderen een aanwijzing te meer dat in Nederland de oppositionele krachten niet moesten worden onderschat.

Dagenlang werd op de Hoge Veluwe van gedachten gewisseld. Er werd niets bereikt. Zo scherp kwamen de standpunten tegenover elkaar te staan dat Schermerhorn in de derde samenkomst (14 april)² op de mogelijkheid van een militair conflict wees – een conflict 'met alle bitterheid van dien en met als gevolg een achteruitzetting voor Nederland en Indonesië beide voor wellicht tientallen jaren'. 'Niet dan met bloedend hart zouden wij', aldus de minister-president, 'hiertoe overgaan doch wij zouden er toe gedwongen kunnen worden' – de minister van de Republiek die antwoordde, zei 'dat men van zijn kant de alternatieven zeer wel beseft.' Van Mook poogde de zaak nog te redden door op de 15de aan het Nederlandse kabinet voor te stellen dat 'de regering der Republiek' betrokken zou worden bij het algemeen bestuur over Indië – het denkbeeld werd afgewezen en hij begaf zich teleurgesteld voor een bezoek naar Londen, maar niet dan nadat hij aan de Raad van departementshoofden in Batavia had bericht dat, als de onderhandelingen op niets zouden uitlopen, 'het kabinet als alternatief voortzetting van de militaire actie op Java [had] aanvaard'³ – de kabinetsnotulen maken daar geen

¹ Verslag: a.v., p. 109 e.v. ² Verslag: a.v., p. 125 e.v. ³ Telegram, 15 april 1946, van van Mook aan de Indische regering (a.v., p. 134-35).